

s jejím manželem uzavřenou, tak jak bylo umluveno, vrácení úplaty druhým smluvníkem (jejím manželem) na základě smlouvy jemu poskytnuté a jím také přijaté. Uplatňuje tudíž žalovaná nárok podle § 921 obč. zák. Avšak nárok ten může věřitel uplatnit jen tenkrát, když od smlouvy odstoupí. Plyne to zřejmě z tohoto ustanovení zákona. Aby však odstoupení od smlouvy, jež jest podle § 918 obč. zák. dovoleným, nesplní-li jedna strana úplatnou smlouvu buď v náležité době nebo na náležitém místě, nebo tak, jak bylo umluveno, bylo účinným, musí bdělý smluvník dodržeti zákonný postup § 918 obč. zák., totiž poskytnouti liknavé straně přiměřenou dodatečnou lhůtu a zároveň prohlásiti, že odstupuje, nedodrží-li dlužník lhůtu. Stanovení této lhůty zákon výslovně nařizuje a tato odpadá jen tehdy, když dlužník vážně a konečně odmítl plnění (rozh. čís. 5211 sb. n. s.). Teprve, když dlužník zmešká lhůtu, stává se prohlášení odstupu účinným, uhasnou nároky na vzájemné plnění a vznikají pro smluvníka, který nebyl v prodlení, nároky podle § 921 obč. zák. Že by manžel žalované byl zachoval proti liknavému dlužníku (žalobci) onen postup zákonem předepsaný, že by mu byl zejména poskytl dodatečnou lhůtu ku plnění a prohlásil k němu, že od smlouvy odstoupí, nedodrží-li žalobce lhůty, aneb že by tento byl vážně odmítl plnění, žalovaná ani netvrdila. Nemohl tudíž nárok, jež žalovaná opírá o ustanovení § 921 obč. zák., již podle jejího vlastního skutkového přednesu vzniknouti.

Čís. 7074.

Odmítl-li rekursní soud rekurs proto, že stěžovatelé neměli práva k oprávněnému prostředku, nemohl přezkoumávati z úřadu rozhodnutí prvního soudu a to ani v tom případě, šlo-li dle jeho názoru o zmatečnost.

Věřitel, jemuž bylo povoleno oddělení pozůstalosti podle § 812 obč. zák., jest účastníkem pozůstalostního řízení a může činiti návrhy na doplnění a opravu inventáře a podaťi stížnost do usnesení vydaného podle § 109 nesp. řiz. Pozůstalostní soud není oprávněn oddalovati vyřízení návrhu podle § 812 obč. zák. a postupovati mezi tím v řízení beze všeho zřetele na zájmy věřitelů, učinivších návrh podle § 812 obč. zák.

Zřizuje inventář není pozůstalostní soud vázán jen na údaje osob povolaných za dědice, nýbrž může a má přihlížeti k údajům jiných osob (nepominutelných dědiců, odkazovníků a zůstavitelových věřitelů, kterým bylo povoleno oddělení jmění podle § 812 obč. zák.).

Podání návrhu na oddělení jmění podle § 812 obč. zák. nedotýká se soudních usnesení, týkajících se správy pozůstalosti, jen když usnesení ta byla pravoplatná v době návrhu na oddělení jmění.

(Rozh. ze dne 19. května 1927, R I 7/27, R I 8/27.)

Usnesením ze dne 9. září 1926 schválil soud první stolice smlouvu ze dne 9. srpna 1926 ohledně zemřelého pozůstalostně a ohledně

jeho nezletilých dětí jako povolaných zákonných spoludědiců poručensky; touto smlouvou vstoupila zůstavitelka vdova na místo zůstavitele jako nová spolnice do společnosti s ručením obmezeným F., současně se smlouvou tou byla zůstavitelovým nezletilým dítětem, které se k předlužené pozůstalosti nepřihlásily, zajištěna do budoucnosti majetková výhoda. Usnesením prvního soudu ze dne 19. října 1926 byly rozklad věřitelů pozůstalosti do usnesení ze dne 9. září 1926 a jejich návrh na doplnění pozůstalostního inventáře pro nedostatek legitimace odmítnuty. Rekursy pozůstalostních věřitelů do usnesení ze dne 9. září 1926 a ze dne 19. října 1926 rekursní soud odmítl, zrušil však z úřadu dosavadní projednání pozůstalosti jako zmatečné a uložil prvnímu soudu, by znovu provedl projednání pozůstalosti. Důvod y: Vydávaje usnesení ze dne 9. září 1926, nebyl soud povinen, by z moci úřadu dbal zájmů věřitelů, neboť podle § 811 obč. zák. nestará se soud o jejich zajištění a uspokojení. Tenkrát nebylo tu přiměřených návrhů rekurentů po zákonu přípustných. Jako zajišťovací prostředek pro věřitele pozůstalosti dává § 812 obč. zák. oddělení pozůstalostí od jmění dědicova; teprve po jeho povolení nabývají věřitelé nároku, aby k nim bylo přihlíženo, jakž vysvítá z § 95 nesp. říz.; tam se ustanovuje, že k zřízení inventáře pozůstalostního mají býti obesláni také věřitelé, kterým snad bylo povoleno uvedené oddělení dědictví. Stěžovatelé učinili však návrh na povolení separace (na doplnění inventáře) teprve po vydání napadeného usnesení a po zřízení inventáře, stěžovatelé pod 1. b) jmenovaní dne 29. září 1926 a stěžovatelka pod 1. jmenovaná dne 23. října 1926 a oddělení dědictví dosud povoleno nebylo. Chybí tedy stěžovatelům oprávnění k stížnosti (k rozkladu), jakož i k návrhu na doplnění inventáře, pročť jejich stížnosti bylo odmítnouti (§ 9 nesp. říz. a § 1 prvý odstavec nesp. říz.).

Provedené projednání pozůstalosti musilo však býti zrušeno pro zmatečnost z moci úřadu a nařízeno, by pozůstalost znovu byla projednávána. Nezletilé děti zůstavitelovy jako povolání zákonní dědicové byly zastupovány při projednání zvláštním opatrovníkem Antonínem W-em. Antonín W. jest jediným majitelem protokolované firmy H. a spolnicem, pravděpodobně také jednatelem shora jmenované společnosti. Na obou těchto podnicích byl zůstavitel účastněn, jeho podíl na nich byl v pozůstalostním inventáři označen jako bezcenný; jest za to míti, že rozsah těchto podniků není malý. Podle § 271 obč. zák. nebyl Antonín W. pro rozpor zájmů vhodným opatrovníkem pro děti, tyto neměly tedy v řízení zákonitého zástupce, pročť projednání takto provedené jest ve smyslu §u 2 čís. 2 nesp. říz. zmatečným a musilo býti zrušeno.

Do usnesení rekursního soudu podali dovolací recurs pozůstalostní věřitelé a pozůstalá vdova. Nejvyšší soud dovolacím recursům věřitelů vyhověl v ten rozum, že usnesení rekursního soudu, jakož i usnesení prvního soudu zrušil a soudu prvního stolice uložil, by o návrhu na schválení smlouvy ze dne 9. srpna 1926, jakož i návrzích stěžovatelů na doplnění neb opravu inventáře dále jednal a znovu rozhodl; dovolací recurs pozůstalé vdovy poukázal na toto rozhodnutí.

D ů v o d y:

Rekursu pozůstalé vdovy by bylo, kdyby zůstala v platnosti I. část napadeného usnesení (odmítnutí rekursů) zásadně vyhověti. Ke zmatečnosti může vyšší stolice podle §u 9 a 18 nesp. říz. přihlížeti jen tehdy, když věc na ni došla p ř í p u s t n ý m opravným prostředkem. Odmítl-li tedy rekursní soud rekurs proto, že stěžovatelé neměli práva k opravnému prostředku, jest to tak, jako by opravný prostředek nebyl podán. Neměl tedy rekursní soud z moci úřední přezkoumávati usnesení první stolice ve věci samé a to ani v tom případě, šlo-li dle jeho názoru o zmatečnost. Z uvedeného patrně, že není dán předpoklad, za něhož stěžovatelé berou dovolací rekurs zpět, i jest se jím obíráti a to předem, ježto od jeho vyřízení závisí rozhodnutí o dovolacím rekursu pozůstalé vdovy.

Dovolacímu rekursu věřitelů jest přiznati oprávněnosti. Správně jest, že podle § 811 obč. zák. nemá pozůstalostní soud o zajištění neb uspokojení zůstavitelových věřitelů pečovati dále, než sami žádají. Jakým způsobem se mají zůstavitelovi věřitelé domáhati ochrany svých práv, stanoví především § 812 obč. zák. Podle tohoto § může věřitel pozůstalosti, obává-li se, že by mohl býti ohrožen ve své pohledávce sloučením pozůstalosti se jměním dědicovým, před odevzdáním pozůstalosti žádati, by dědictví bylo od jmění dědicova odděleno, soudně uschováno neb opatrovníkem spravováno a jeho nárok na něm poznamenán a zapraven. Podle § 95 nesp. říz. jest ku sepsání pozůstalostního inventáře obeslati i ony věřitele, kterým povoleno bylo oddělení dědictví od dědicova jmění. Nelze pochybovati, že věřitel, jemuž povoleno bylo oddělení, jest účastníkem řízení pozůstalostního a může činiti návrhy na doplnění a opravu inventáře a podati stížnost do usnesení podle § 109 nesp. říz. V tomto případě podali stěžovatelé (věřitelé) návrh podle § 812 obč. zák., ale soud první stolice, nevyřídiv tento návrh, zamítl současně podaný jejich návrh na doplnění a opravu inventáře, ježto prý pozůstalostní věřitelé nemají práva k takovému návrhu. Rekursní soud odmítl rekurs těchto stěžovatelů, ježto prý teprve po povolení separace nabývají věřitelé nároku, by bylo k nim přihlíženo. Ale v tom, že o návrhu podle § 812 obč. zák. nebylo dosud rozhodnuto, spočívá vada řízení a porušena tím zásada § 2 čís. 4 a 5 nesp. říz. Pozůstalostní soud není oprávněn, by oddaloval vyřízení návrhu podle § 812 obč. zák., a by mezitím v řízení postupoval beze všeho zřetele na zájmy takovýchto věřitelů. Takto by v každém pozůstalostním řízení mohli býti pozůstalostní věřitelé připraveni o právo podle § 812 obč. zák. prostě tím, že by se o jejich návrhu až do vydání odevzdací listiny nerozhodlo. Proto bylo dovolacím rekursům věřitelů vyhověti a usnesení rekursního soudu, pokud jím odmítnuta byla stížnost do usnesení první stolice ze dne 19. října 1925, jakož i toto rozhodnutí první stolice zrušiti a věc vrátiti pozůstalostnímu soudu, který nechť předem rozhodne o návrzích podle § 812 obč. zák. a pak teprve rozhodne o návrhu těchto pozůstalostních věřitelů na doplnění a opravu inventáře, při čemž podotknouti jest toto:

Podle § 97 nesp. říz. má býti inventář přesným a úplným seznamem všeho jmění, v jehož držení byl zůstavitel v čase úmrtí, a má udávati jeho tehdejší hodnotu. Jak již v rozhodnutí čís. 5662 sb. n. s. dovedeno, náleží zřízení inventáře k úřední povinnosti; podle § 98 prvý odstavec nesp. říz. může pozůstalostní soud k provedení tohoto úkolu použití všech prostředků, jež mohou sloužiti k objasnění věci. Proto není pozůstalostní soud vázán jen na údaje osob za dědice povolaných, může a má přihlížeti k údajům jiných osob, najmě nepominutelných dědiců, odkazovníků a zůstavitelových věřitelů, kterým povoleno bylo oddělení dědictví podle § 812 obč. zák. K tomu dlužno dodati, že podle § 109 nesp. říz. může pozůstalostní soudce až do skončení pozůstalostního řízení inventář prozkoumati, tedy i doplňovati a opravovati; inventář sám o sobě není konečným účelem celého řízení a minul by se svým účelem, kdyby po prvému jeho sepsání nemělo býti dovoleno jej doplňovati a opravovati, když se v dalším řízení ukázalo prvotní jeho sepsání neúplným nebo nesprávným. Jest se nyní ještě obíráti usnesením prvního soudu ze dne 9. září 1926, jímž byla smlouva z 9. srpna 1926 schválena ohledně zůstavitele pozůstalostně a ohledně jeho nezletilých dětí poručensky; touto smlouvou má vstoupiti zůstavitelova vdova na místo zůstavitele jako nová společnice do společnosti s ručením obmezeným, při čemž se současně zůstavitelovým nezletilým dětem, které se k pozůstalosti za dědice nepřihlásily, zajišťuje do budoucnosti majetková výhoda. Nelze pochybovati, že tu jde o úkon správy pozůstalosti (§ 145 nesp. říz.), který po případě zmařiti by mohl účinky opatření podle § 812 obč. zák. Především jest se tu vypořádati s §em 18 nesp. říz. Schvalovací usnesení učiněno bylo dne 9. září 1926, kdežto teprve dne 29. září 1926 podali věřitelé návrh podle § 812 obč. zák. I když by tedy zásadně bylo věřitelům, jimž bylo povoleno oddělení dědictví od dědicova jmění, přiznati právo k rekursům do usnesení, jímž schváleno bylo převzetí zůstavitelova společenského podílu dědičkou, nemohlo by se vzhledem k § 18 nesp. říz. jíti tak daleko, by se připustilo, by dodatečným podáním návrhu podle § 812 obč. zák. zvracela se soudní usnesení, jež podle stavu, za něhož byla vydána a za něhož nebylo lze o účastnickém právu oněch věřitelů ještě mluvit, nabyta již proti tehdejším účastníkům moci práva. Když by soud před podáním návrhu na oddělení odevzdal dědici část pozůstalostního jmění do právní držby podle § 145 druhý odstavec nesp. říz., nemohl by dodatečný separační návrh odvrátiti nastalé již smísení faktické a zrušiti dispozice dědicovy s odevzdanými movitými částmi pozůstalostního jmění a dotknouti se práv nabytých tím, že ono odevzdání do právní držby nabylo moci práva. Pravomoc tohoto opatření musila by býti posuzována podle tehdejších účastníků. Avšak v tomto případě přehlédli soudové nižších stolic, že usnesení ze dne 9. září 1926 ještě vůbec nenabylo moci práva. Podle spisů bylo toto usnesení vyhotoveno jen ve formě schvalovací doložky, kterou opatřen byl prvopis smlouvy z 9. srpna 1926, a tato smlouva byla doručena jen Dr. T-ovi, který podle protokolů z 5. a 11. srpna 1926 intervenoval jen jako zástupce pozůstalé vdovy; usnesení nebylo však vůbec doručeno tehdejšímu opatrovníku nezletilých zůstavitelových dětí

Rudolfu W-ovi. Když pak doručení toto se nestalo ani do 29. září 1926, kdy stěžovatelé podali návrh podle § 812 obč. zák. a zároveň i rekurs do schvalovacího usnesení a když do této doby nebylo tu pravoplatného usnesení první stolice, jest tu ohledně tohoto usnesení podobná situace jako ohledně usnesení ze dne 19. října 1926. I zde platí, že soud pozůstalostní nesmí věřitele připravit o právo k rekursu do tohoto usnesení tím, že oddálí vyřízení návrhu podle § 812 obč. zák.

Čís. 7075.

Odklad exekuce vyklizením (zákon ze dne 31. března 1925, čís. 51 sb. z. a n.).

S hlediska § 1 zák. nezáleží na tom, že náhradní byt nájemníku nabízený nevyrovná se jeho dosavadnímu bytu, nýbrž rozhoduje, zda jeho potřebě odpovídá čili nic.

(Rozh. ze dne 19. května 1927, R I 407/27.)

Žádosti o odklad exekuce vyklizením soud první stolice vyhověl, rekursní soud žádost zamítl. **Důvody:** Podle § 1 zákona ze dne 31. března 1925, čís. 51 sb. z. a n. dlužno exekuci vyklizením odložit, nemá-li povinný beze své viny jiné, potřebě odpovídající náhrady. Z tohoto ustanovení vyplývá, že náhrada nemusí býti rovnocennou s vyklizovanými místnostmi, nýbrž že stačí, má-li náhradní byt nezbytně nutnou způsobilost, posloužit rodinným a obchodním poměrům nájemníka (srv. čís. sb. n. s. 990). Vyklizovanému nájemníku byl dán pronajímatelem k použití náhradní byt, jenž, právě tak jako byt vyklizovaný, sestává z kuchyně a ložnice a má pouze o 5—6m² menší plochu, nežli vyklizovaný byt. Ježto rodina vyklizovaného nájemníka jest tříčlenná, a nájemník může v kuchyni náhradního bytu vykonávati obuvnickou živnost právě tak, jako to činil v kuchyni dosavadního bytu, jest náhradní byt způsobilý, by postačil potřebám nájemníkovým, pročť není žádost o odklad odůvodněna.

Nejvyšší soud nevhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění a stěžovatel se poukazuje na správné odůvodnění napadeného usnesení, jež nebylo vyvráceno vývody dovolacího rekursu. Stěžovatel se marně dovolává obsahu spisů okresního soudu, z nichž ovšem vysvítá, že náhradní byt stěžovateli nabízený nevyrovná se dosavadnímu bytu stěžovatelovu. Na tom však ne sejde, neboť, jak již rekursní soud správně vystihl, jest jediné rozhodné podle § 1 zák. ze dne 31. března 1925, čís. 51 sb. z. a n., má-li stěžovatel jiný jeho potřebě odpovídající byt čili nic. Podle zjištění rekursního soudu odpovídá náhradní byt potřebě stěžovatelově, nejsou tu tudíž předpoklady § 1 cit. zák. pro odložení exekuce.